

- педагогічного університету імені Павла Тичини : збірник наукових праць / гол. ред. Г. І. Мартинова. – Умань : Візаві, 2013. – Вип. 4. – С. 89–101.
11. Осташ Н. Л. Из спостережень над деякими морфологічними особливостями холмських говірок / Надія Осташ // Філологічний вісник Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: збірник наукових праць / відп. ред. Г. І. Мартинова. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. – Вип. 5. – С. 44–50.
 12. Осташ Р. І. Словник говірки с. Стриганці Тисменицького району Івано-Франківської області / Р. І. Осташ, Л. Р. Осташ. – У друці.
 13. Шевельов Ю. Исторична фонологія української мови / Юрій Шевельов; переклад з англійської: Сергій Вакуленко, Андрій Даниленко. – Харків : Акта, 2002. – 1060 с.
 14. Шерех Ю. Нарис сучасної української літературної мови / Ю. Шерех. – Мюнхен : Молоде життя, 1958. – 406 с.
 15. Шимановский В. Звуковые и формальные особенности народных говоров Холмской Руси. Обзор с приложением образцов народных говоров / В. Шимановский. – Варшава : Типография Варшавского учебного округа, 1897. – 106 с.

Стаття надійшла 19.08.2015 року

УДК 811.161.3

Юлія Петрушэўская
(*Магілёў, Рэспубліка Беларусь*)

ПАНЯЦЦЕ ПАРЭМІЯЛАГІЧНАГА ФОНДУ МОВЫ І ПРЫНЦЫПЫ ЯГО ДЫФЕРЭНЦЫЯЦЫІ (у сувязі з вызначэннем універсальнага і нацыянальнага кампанентаў у парэміялагічнай сістэме мовы)

У артыкуле вызначаюцца паняцце парэміялагічнага фонду мовы і прынцыпы яго дыферэнцыяцыі ў беларускай мове. Вызначаецца суадносіны парэміялагічнага мінімуму і асноўнага парэміялагічнага фонду. Апісваецца колькасны склад парэміялагічнага мінімуму і асноўнага парэміялагічнага фонду беларускай мовы. Парэміялагічны мінімум і асноўны парэміялагічны фонд вызначаюцца як моўнай матэрыял для дыферэнцыяцыі універсальных і нацыянальных прыказак.

Ключавыя словы: *парэмія, парэміялагічны фонд, прыказка, беларуская мова, дыферэнцыяцыя.*

Петрушевская Ю. Понятие паремнологического фонда языка и принципы его дифференциации (в связи с определением универсального и национального компонентов в паремнологической системе языка).

В статье определяются понятие паремнологического фонда языка и принципы его дифференциации в белорусском языке. Определяется соотношение паремнологического минимума и основного паремнологического фонда. Описывается количественный состав паремнологического минимума и основного паремнологического фонда белорусского языка. Паремнологический минимум и основной паремнологический фонд определяются как языковой материал для дифференциации универсальных и национальных пословиц.

Ключевые слова: *паремия, паремнологический фонд, пословица, белорусский язык, дифференциация.*

Petrushevskaya Yu. Concept paremiological stock language and the principles of its differentiation (in connection with the definition of universal and national components paremiological language system).

The article defines the concept of paremiological stock language and the principles of its differentiation in the Belarusian language. Defining relations paremiological minimum and basic paremiological stock. It describes the quantitative analysis paremiological minimum and basic paremiological stock of the Belarusian. Paremiological minimum and basic paremiological stock is defined as language material for the differentiation of a universal and a national proverbs.

Keywords: *paremia, paremiological fund, proverb, Belarusian language, differentiation.*

Вызначэнне нацыянальнага (нацыянальна-культурна абумоўленага) у сістэме парэміялагічных адзінак (як і ў іншых падсістэмах) мовы патрабуе не толькі і не столькі вывучэння ўнутрылінгвістычных і пазалінгвістычных фактаў і фактараў развіцця парэміялогіі пэўнай мовы, гісторыі і культуры народа-носьбіта гэтай мовы, але звароту галоўным чынам да фактаў іншых моў (іншамоўных парэміялагічных адзінак і іх значэнняў, устойлівых зваротаў, лексічных метафар і г. д.), да з’яў і паняццяў іншых нацыянальных ці этнічных культур, да гістарычных падзей у жыцці іншых народаў, уліку фактаў моўных кантактаў і міжкультурнай камунікацыі, лінгвістычнай тыпалогіі моў і ўніверсалогіі.

У парэміялогіі любой мовы спалучаюцца ўніверсальны (агульны з іншымі мовамі) і нацыянальны (нацыянальна-культурна абумоўлены) кампаненты, якія складаюцца як з парэміялагічных адзінак (ці іх варыянтаў) у якасці асобных моўных знакаў, так і з пэўных разнавіднасцей, уласцівасцей, элементаў прыказак. Дакладна размежаваць нацыянальнае і ўніверсальнае ў парэміялогіі магчыма толькі шляхам параўнальнага аналізу з дапамогай структура-семантычнага мадэлявання ў сінхранічным і ў дыяхранічным аспектах на шырокім парэміялагічным матэрыяле розных моў свету.

Каб вызначыць суадносіны паміж універсальным і нацыянальным кампанентамі парэміялагічнай сістэмы пэўнай мовы, выявіць ступень нацыянальна-культурнай абумоўленасці яе парэміялагічнага фонду, трэба дакладна вызначыць само паняцце “парэміялагічны фонд” і прынцыпы яго (фонду) дыферэнцыяцыі.

Парэміялагічным фундам, па аналогіі з лексічным або фразеалагічным фундамі мовы, звычайна называецца мноства ўсіх прыказак, якія ўжываюцца (зафіксаваны) ў пэўнай мове. Як і лексічны, і фразеалагічны фонд, мноства прыказак дыферэнцыруецца (1) па сферы свайго ўжывання на дыялектныя і агульнамоўныя, на літаратурныя і субстандартныя, (2) па стылістычнай прыналежнасці на прастамоўныя, нейтральныя і кніжныя, (3) па ступені ўжывальнасці на агульнаўжывальныя і малаўжывальныя і г. д. Найбольш значным крытэрыям дыферэнцыяцыі парэміялагічнага фонду з’яўляецца, на наш погляд, ступень ужывальнасці (і, адпаведна, вядомасці) прыказак, з якой так ці інакш звязваюцца ўсе астатнія крытэрыі.

Заснавальнік “структурнай парэміялогіі” Р. Л. Пермякоў распрацаваў у канцы 1960-х – пачатку 1980-х гг. адмысловую метадыку “парэміялагічнага эксперыменту” і вызначыў “парэміялагічны мінімум” (на матэрыяле рускай

мовы) – мінімальную колькасць прыказак, якія вядомы ўсім (або пераважнай большасці) носьбітаў мовы [18; 20]. “Парэміялагічны мінімум” Р. Л. Пермякова даволі хутка пачаў выкарыстоўвацца ў лінгвадыдактыцы пры выкладанні мовы як замежнай. Пачынаючы з канца 1980-х гг. былі распрацаваны і праведзены шматлікія парэміялагічныя эксперыменты, на падставе якіх вызначаны парэміялагічны мінімум розных еўрапейскіх моў – англійскай [26], балгарскай [13], беларускай [13; 25], венгерскай [30], іспанскай [27], нямецкай [23], польскай [13; 29], сербскай [13; 24], славацкай [13; 22], чэшскай [13; 28], украінскай [13] і інш. Нягледзячы на недасканаласць эксперыменту Р. Л. Пермякова, якую час ад часу адзначаюць парэміялагі [7; 15], а таксама на крытыку саміх прынцыпаў вызначэння парэміялагічнага мінімуму, якая пашырылася ў апошні час [5], важнасць гэтага паняцця пры дыферэнцыяцыі парэміялагічнага фонду ўжо нікім не аспрэчваецца. Паводле сцвярджэння Р. Л. Пермякова, “парэміялагічны мінімум якога-лібо языка (народа) – это в миниатюре (сокращении до возможного минимума) весь парэміялагічны фонд даннага языка (или народа). Он обладает всеми (или почти всеми) основными особенностями всего парэміялагічнага фонда, т. е. имеет основной набор его реалий, полный набор его логических конструкций и набор его лингвистических образцов разных типов. По парэміялагічнаму мінімуму можна изучать все основные свойства парэміялагічнага фонда даннага языка (или народа) вообще” [19, с. 212–213].

Разам з тым, паводле меркавання Я. Я. Іванова, функцыянальная і зместавая актуальнасць адзінак парэміялагічнага мінімуму абмяжоўваюцца тым ці іншым перыядам гістарычнага развіцця мовы. Калі ж прааналізаваць ўвесь парэміялагічны фонд той ці іншай мовы паводле яго дыяхранічнай перспектывы, то можна заўважыць пэўную колькасць адзінак, значэнне і лексічна-граматычны склад якіх не змяняецца на працягу стагоддзяў і якія актыўна ўжываюцца ў сучасны (для даследчыка) перыяд функцыянавання мовы. Сукупнасць такіх прыказак вызначаецца як “асноўны парэміялагічны фонд” мовы – “корпус пословиц, которые являются общеизвестными и наиболее употребительными, а это значит содержательно актуальными для носителей языка на различных этапах его исторического развития, включая современный период” [6, с. 52].

Спробы вызначыць беларускі парэміялагічны мінімум прадпрымаліся не аднойчы і з рознымі мэтамі. Першай такой спробай можна лічыць шырока вядомы “Слоўнік беларускіх прыказак І. Я. Лепшава і М. А. Якалцэвіч (1996), у якім, паводле аўтараў, “апісваецца каля 1000 найбольш ужывальных прыказак” [16], а ў другім выданні гэтага ж слоўніка (2002) – ужо “каля 1500 найбольш ужывальных прыказак” [17, с. 2]. Ужывальнасць прыказак, якія ўвайшлі ў гэты слоўнік, пацвярджаецца тым, што яны былі зафіксаваны аўтарамі ў “мастацкай і публіцыстычнай літаратуры галоўным чынам ХХ ст.”, а таксама тым, што “амаль усе прыказкі” ўжо “зарэгістраваны ў парэміялагічных зборніках або ў лексікаграфічных крыніцах” [17, с. 28]. Аднак тое, што аўтары слоўніка абмежаваліся толькі пісьмовымі тэкстамі, а таксама ніяк не вызначылі ступень ужывальнасці (частотнасці) прыказак, дазваляе лічыць мноства адзінак,

якія ўвайшлі ў “Слоўнік беларускіх прыказак”, па-першае, найбольш ужывальнымі толькі ў пісьмовым варыянце сучаснай беларускай літаратурнай мовы, а па-другое, неаднолькавымі паводле іх ужывальнасці і, адпаведна, вядомасці носьбітамі мовы.

Наступныя дзве спробы вызначыць парэміялагічны мінімум беларускай мовы рабіліся эксперыментальным шляхам. Першая – М. Ю. Котавай, якой былі выяўлены і ўдакладнены парэміялагічныя мінімумы славянскіх моў, у тым ліку і беларускай мовы, пры падрыхтоўцы “Русско-славянскага слоўніка пословиц с англійскімі эквівалентамі” (2000) [13], доктарскай дысертацыі “Славянская парэміялогія” (2004) [14], вучэбнага дапаможніка “Лекцыі по сопоставительной славянской парэміялогіі” [11] і новага выдання руска-славянскага слоўніка прыказак [12]. У выніку было ўстаноўлена, што з 652 беларускіх прыказак (якія адпавядаюць 500 рускім), 281 маюць шырокую ўжывальнасць, 308 агульнавядомыя, але не маюць шырокай ужывальнасці, і 63 не ўжываюцца ў сучасным маўленні [13, с. 273-284], а таксама было вызначана ядро беларускага парэміялагічнага мінімуму – 87 прыказак, якія былі вядомы найбольшай колькасці інфармантаў (90–100 %) [11, с. 125–167; 14]. Другая спроба належыць Я. Я. Іванову, які незалежна ад М. Ю. Котавай на падставе мадэрнізаванага парэміялагічнага эксперыменту Р. Л. Пермякова вызначыў парэміялагічны мінімум сучаснай беларускай літаратурнай мовы (каля 400–440 адзінак), у тым ліку і яго ядро (больш за 90 адзінак) [10; 25].

Асобна варта адзначыць спробу вызначэння парэміялагічнага мінімуму беларускай мовы на матэрыяле вытворных ад іх афарыстычных адзінак пераважна парадыйнага або жартоўнага зместу – так званых “антыпрыказак” і “антыафарызмаў” [4]. Такі спосаб з’яўляецца нескладаным, дастаткова прадуктыўным і бяспрэчна аб’ектыўным, паколькі, як вядома, шырока ўжывальныя парадыйныя або жартоўныя перафразаванні прыказак засноўваюцца на веданні носьбітамі мовы зыходных прыказкавых прыказак, якія з гэтай прычыны павінны быць таксама шырока ўжывальныя і вядомыя.

Вынікі ўсіх спроб вызначэння беларускага парэміялагічнага мінімуму не супадаюць ні колькасна, ні якасна, аднак усе разам яны даюць падставы для акрэслення пэўнага мноства адзінак, якія з’яўляюцца найбольш ужывальнымі і, адпаведна, найбольш вядомымі ў сучаснай беларускай мове (пачатку ХХІ ст.).

Асноўны парэміялагічны фонд беларускай мовы таксама вызначаўся не адзін раз і на розным моўным і фальклорным матэрыяле. Першай спробай акрэсліць састаў прыказкавых адзінак, якія на працягу стагоддзяў захавалі шырокую ўжывальнасць, не змяніліся паводле формы (з улікам варыянтнасці) і засталіся актуальнымі паводле свайго зместу, можна лічыць вызначаныя Я. І. Парэцкім 150 дакладных і 75 недакладных парэміялагічных адпаведнікаў у першым у славянскім свеце друкаваным зборніку прыказак “Proverbiorum polonicorum” (1618) Саламона Рысінскага і ў зборніку беларускіх прыказак М. Федароўскага “Lud białoruski na Rusi Litewskiej” (1935) [21, с. 143–149], а таксама каля 15 парэміялагічных адпаведнікаў у зборніках Ф. М. Янкоўскага “Беларускія, прыказкі, прымаўкі, фразеалагізмы” (1962) і Саламона Рысінскага [21, с. 52–54]. Другая спроба належыць Я. Я. Іванову, які абгрунтаваў

прынцыпы і спосабы выяўлення асноўнага парэміялагічнага фонду беларускай мовы [9] і ў выніку супастаўлення беларускіх парэміяграфічных крыніц вызначыў састаў асноўнага парэміялагічнага фонду беларускай мовы (каля 456 адзінак) [25, р. 39–81], у тым ліку ядро парэміялагічнага фонду – каля 119 найбольш старажытных беларускіх прыказак [8; 10].

Асобна трэба адзначыць вывучэнне індывідуальнага парэміялагічнага фонду як часткі ідыялекту, якое бярэ пачатак з фалькларыстыкі, і ў апошні час мае развіцця ў асобны кірунак даследаванняў парэміялагічнага фонду мовы [1].

На матэрыяле беларускай мовы асабісты парэміялагічны фонд толькі яшчэ пачынае вывучацца [2; 3] і пакуль не можа выкарыстоўвацца ні як адзін з параметраў дыферэнцыяцыі парэміялагічнага фонду мовы ўвогуле, ні як рэпрэзентатыўны матэрыял для ўдакладнення аб’ёму і якаснага саставу адзінак парэміялагічнага мінімуму і асноўнага парэміялагічнага фонду беларускай мовы.

Такім чынам, удзельная вага як універсальнага, так і нацыянальнага кампанентаў беларускай мовы можа быць вызначана толькі на матэрыяле парэміялагічнага мінімуму (мінімальнай колькасці прыказак, найбольш вядомых у пэўны перыяд развіцця мовы) і асноўнага парэміялагічнага фонду мовы (корпусу прыказак, якія застаюцца актыўна ўжывальнымі і істотна структурна не змяняюцца на працягу доўгага часу ў гісторыі мовы), у якіх сканцэнтраваны асноўныя ўласцівасці беларускага парэміялагічнага фонду ўвогуле.

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. Благова Г. Ф. Пословица и жизнь : личный фонд русских пословиц в историко-фольклористической ретроспективе / Г. Ф. Благова ; отв. ред. О. А. Лаптева, О. М. Толстая. – М. : “Восточная литература” РАН, 2000. – 222 с.
2. Валчок Л. А. Асабісты парэміялагічны фонд (як вывучаць і выкарыстоўваць?) : арганізацыя даследчай дзейнасці вучняў на ўроках літаратуры / Л. А. Валчок // Народная асвета. – 2012 [б]. – № 10. – С. 74–75.
3. Валчок Л. А. Асабісты фонд беларускіх прыказак: на матэрыяле запісаў ад У. П. Ліхтар, вёска Гоцк Салігорскага раёна / Л. А. Валчок, Ц. А. Малахоўскі ; [пад рэд. Т. В. Валодзінай, А. В. Сцепулёнка]. – Мінск : МАІРА, 2012 [а]. – 58 с.
4. Дубасава І. С. Да праблемы вызначэння парэміялагічнага мінімуму беларускай мовы (на матэрыяле вытворных афарыстычных адзінак) / І. С. Дубасава // Матэрыялы навучна-методычнай канферэнцыі педагогаў і супрацоўнікаў па выніках навучна-даследчай работы ў 2008 г., г. Могилев, 3–4 студзеня 2009 г. / Могилевскі гос. ун-т імя А. А. Кулешова ; пад рэд. А. В. Іванова. – Могилев, 2009. – С. 203–206.
5. Занглигер В. Употребительность как важнейший критерий отбора пословичного минимума / В. Занглигер // Болгарская русистика. – 2008. – № 3–4. – С. 103–111.
6. Иванов Е. Е. Паремииологический минимум и основной паремииологический фонд / Е. Е. Иванов // Паремииология в дискурсе : Общие и прикладные вопросы паремииологии. Пословица в дискурсе и в тексте. Пословица и языковая картина мира : [коллективная монография] / В. М. Мокиенко, Т. Г. Бочина, Е. Е. Иванов [и др.] ; под ред. О. В. Ломакиной. – Москва : URSS : Ленанд, 2015. – С. 48–66.
7. Иванов Е. Е. “Основной паремииологический фонд” русского языка и его соотношение с “паремииологическим минимумом” / Е. Е. Иванов // Мир русского слова и русское

- слово в мире : материалы XI Конгресса МАПРЯЛ, г. Варна, Болгария, 17–23 сентября 2007 г. : в 7 т. / МАПРЯЛ, Общество русистов Болгарии. – София : Heron Press Ltd., 2007. – Т. 2 : Проблемы фразеологии. Русская лексикография : тенденции развития / под ред. Ст. Георгиевой, А. Липовской. – С. 152–156.
8. Іваноў Я. Я. Асноўны парэміялагічны фонд беларускай мовы і “Proverbiorum polonicorum” (1618) С. Рысінскага / Я. Я. Іваноў // Паланістыка – Полоністыка – Polonistyka 2006 : [зб. навук. прац] / Беларускі дзярж. ун-т ; рэд. А. Кіклевіч, С. Важнік. – Мінск : Права і эканоміка, 2006 [б]. – С. 79–94.
 9. Іваноў Я. Я. Да праблемы вызначэння асноўнага парэміялагічнага фонду беларускай мовы / Я. Я. Іваноў // Веснік Беларускага дзярж. ун-та. Серыя 4, Філалогія. Журналістыка. Педагагіка – 2006 [а]. – № 3. – С. 103–109.
 10. Іваноў Я. Я. Сацыялінгвістычныя параметры беларускіх прыказак (да праблемы вызначэння парэміялагічнага мінімуму і асноўнага парэміялагічнага фонду сучаснай беларускай літаратурнай мовы) / Я. Я. Іваноў // Мова і соцыўм : зб. навук. прац / пад рэд. Я. Я. Іванова. – Магілёў : МТ “Брама”, 2004. – С. 201–224. – (Terra Alba. Т. 3).
 11. Котова М. Ю. Лекции по сопоставительной славянской паремиологии : учеб. пособие для магистрантов / М. Ю. Котова. – Санкт-Петербург : Филол. фак. СПбГУ, 2010. – 170 с.
 12. Котова М. Ю. От социолингвистического паремиологического эксперимента к многоязычному словарю пословиц (заметки паремиографа) / М. Ю. Котова // Паремиология в дискурсе : Общие и прикладные вопросы паремиологии. Пословица в дискурсе и в тексте. Пословица и языковая картина мира : [коллективная монография] / В. М. Мокиенко, Т. Г. Бочина, Е. Е. Иванов [и др.] ; под ред. О. В. Ломакиной. – М. : URSS : Ленанд, 2015. – С. 233–251.
 13. Котова М. Ю. Русско-славянский словарь пословиц (с английскими соответствиями) / М. Ю. Котова ; под ред. П. А. Дмитриева. – Санкт-Петербург : Изд-во СПбГУ, 2000. – 360 с.
 14. Котова М. Ю. Славянская паремиология : дисс. ... доктора филол. наук : 10.02.01 – русский язык ; 10.02.03 – славянские языки : в 2 т. / М. Ю. Котова. – Санкт-Петербург, 2004. – Т. 2. – 540 с.
 15. Крикман А. Паремиологические эксперименты Г. Л. Пермякова / А. Крикман // Малые формы фольклора : сб. статей памяти Г. Л. Пермякова. – М. : Восточная литература, 1995. – С. 338–382.
 16. Лепешаў І. Я. Слоўнік беларускіх прыказак / І. Я. Лепешаў, М. А. Якалцэвіч. – Мінск : Беларуская энцыклапедыя, 1996. – 352 с.
 17. Лепешаў І. Я. Слоўнік беларускіх прыказак / І. Я. Лепешаў, М. А. Якалцэвіч. – [2-е выд., дап.]. – Мінск : Беларуская навука, 2002. – 511 с.
 18. Пермяков Г. Л. К вопросу о русском паремиологическом минимуме / Г. Л. Пермяков // Словари и лингвострановедение : сб. статей / под ред. Е. М. Верещагина. – М. : Русский язык, 1982. – С. 131–137.
 19. Пермяков Г. Л. Основы структурной паремиологии / Г. Л. Пермяков. – М. : Наука, 1988. – 236 с.
 20. Пермяков Г. Л. Паремиологический эксперимент. Материалы для русского паремиологического минимума : 1500 русских пословиц, поговорок, загадок, примет и других народных изречений, наиболее распространенных в живой разговорной речи / Г. Л. Пермяков. – М. : Наука, 1971. – 48 с.
 21. Порецкий Я. И. Соломон Рысинский : Solomo Pantherus Leucorussus : конец XVI – начало XVII века / Я. И. Порецкий. – Минск : Изд-во БГУ, 1983. – 158 с.
 22. Ďurčo P. Slovak Proverbial Minimum : The Empirical Evidence / P. Ďurčo // Res Humanae proverbiorum et sententiarum : Ad honorem Wolfgangi Mieder / ed. C. Földes. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 2004. – S. 59–70.

23. Grzybek P. Sindkendes Kulturgut? Eine empirische Pilotstudie zur Bekanntheit deutscher Spichwörter / P. Grzybek // Wirkendes Wort. – 1991. – No 2. – S. 239–264.
24. Hose S. Příslowny minimum w serbšćinje / S. Hose // Sorabistiske přednoški II / red. H. Faska. – Budyšin, 1995.
25. Ivanov E. E. Paremiological Minimum and Basic Paremiological Stock (Belarusian and Russian) / E. E. Ivanov. – Prague : RSS / OSSF, 2002. – 136 p.
26. Mieder W. Proverbs : A Handbook / W. Mieder. – Westport, CT : Greenwood Press, 2004. – 304 pp.
27. Muñoz J. S. La competencia paremiologica : los refranes / J. S. Muñoz, J. C. Diaz // Proverbium. – 1997. – Vol. 14.
28. Schindler F. Das Sprichwort im heutigen Tschechischen. Empirische Untersuchung und semantische Beschreibung / F. Schindler. – München : Otto Sagner Verlag, 1993.
29. Szpila G. Minimum paremiologiczne języka polskiego (badanie pilotażowe) / G. Szpila // Język Polski. – 2002. – Nr 1. – S. 36–42.
30. Tóthné Litovkina A. How Many and What Proverbs Are Still Commonly Familiar Among Hungarian Children and Adolescents? / A. Tóthné Litovkina // Europhras – 95 / ed. W. Eismann. – Bochum, 1998.

Стаття надійшла 15.09.2015 року

УДК 811.161.2'373.21(477-25)

Наталія Савчук
(Умань, Україна)

МОТИВАЦІЯ ТОПОНІМІКОНУ МІСТА КИЄВА

Стаття присвячена дослідженню топонімів в українській мові. У статті досліджено поняття «топоніміку» та висвітлено особливості мотивації топонімів. Методом вибірки зі словника-довідника відібрано топоніми міста Києва. Автор наводить класифікації топонімів в сучасній українській лінгвістиці. Запропоновано власну класифікацію топонімів міста Києва, в основу якої покладено критерій мотивації. Охарактеризовано етимологію походження назв, які послужили мотиваційним підґрунтям для утворення топонімів міста Києва.

Ключові слова: *топонімікон, топонім, мотивація, класифікація, місто Київ, українська мова.*

Савчук Н. Мотивація топонимикона города Киева.

Статья посвящена исследованию топонимов в украинском языке. Автор обобщены и систематизированы теоретические материалы по теме исследования. В статье исследовано понятие «топонимики» и отражено особенности мотивации топонимов. Методом выборки отобраны топонимы города Киева из словаря-справочника Л. Пономаренко. Автор приводит классификацию топонимов в современной украинской лингвистике. Предложена собственная классификация топонимов города Киева, в основу которой положен критерий мотивации. Охарактеризована этимология происхождения названий, которые послужили мотивационной основой для образования топонимов города Киева.

Ключевые слова: *топонимикон, топоним, мотивация, классификация, город Киев, украинский язык.*